

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح استفساریه بند «۶۶» قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور»

مقدمه

یکی از ابزارهای سیاست فرهنگی در جهت نیل به اهداف سیاستگذار، انجام حمایت‌های مالی از فعالیت‌های فرهنگی مورد تأکید سیاستگذار یا ایجاد تخفیف در هزینه‌های عمومی آنهاست. از قبیل این نوع تخفیفات می‌توان به معافیت یا تخفیف در پرداخت حق انشعاب و هزینه مصرفی آب و حامل‌های انرژی اشاره کرد. فعالیت‌های قرآنی یکی از عرصه‌های مؤکد نظام جمهوری اسلامی ایران در حوزه سیاست فرهنگی است. در این زمینه نیز سعی شده است تا این فعالیت‌ها از طرق مختلف و به‌وسیله ایجاد حمایت و تخفیف‌های مختلف مالی و مالیاتی توسعه یابند.

یکی از تمهیداتی که در سنوات گذشته در این زمینه انجام می‌شده است معافیت دارالقرآن‌ها (مؤسسات قرآنی) از پرداخت حق انشعاب و نیز تخفیف در پرداخت هزینه مصرفی آب و برق و گاز بوده است. در بند «۶۶» قانون بودجه ۱۳۹۲ نیز به تبع قوانین سنواتی گذشته این تمهید تکرار و اجرا شده است. اما در مسیر اجرای این بند از قوانین بودجه سنواتی مشکلاتی ایجاد شده است. طرح استفساریه بند «۶۶» قانون بودجه ۱۳۹۲ که به تصویب دوفوریتی رسیده است برای رسیدگی به همین مشکل است.

بررسی طرح

بند «۶۶» قانون بودجه ۱۳۹۲ چنین می‌گوید: «هزینه مصرف با رعایت الگوی مصرف و حق انشعاب برق، آب و گاز برای حوزه‌های علمیه، مساجد، دارالقرآن‌ها، حسینیه‌ها و اماکن دینی اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی رایگان است».

این بند عیناً تکرار بندهای مشابه در قوانین سنواتی بودجه سال‌های گذشته است. به‌عنوان مثال می‌توان به بند «۸۸» قانون بودجه ۱۳۹۱ اشاره کرد. با این حال در تمامی احکام متنوع سنوات بودجه، به اشتباه از مجموعه مؤسسات و مراکزی که مشغول فعالیت قرآنی بوده و به همین دلیل مشمول حمایت‌های سیاستگذار قرار گرفته‌اند، به «دارالقرآن» ذکر شده است. این اشتباه باعث شده است در طول این سال‌ها در مسیر اجرای سیاست حمایت از مؤسسات فعال قرآنی مشکلاتی ایجاد شود.

توضیح اینکه عنوان دارالقرآن یک عنوان حقوقی نیست بلکه اصطلاحی عرفی برای اشاره به مؤسسات و کانون‌های فعال قرآنی است. در مجموعه قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت‌های قرآنی از این کانون‌ها به «مؤسسات قرآنی» یاد می‌شود و اساساً مجوز این کانون‌ها با عنوان «مؤسسه قرآنی» صادر می‌گردد.

هم‌اکنون در سطح کشور دو دستگاه برای تشکل‌ها، کانون‌ها، محافل، مؤسسات و... قرآنی مجوز صادر می‌کنند:

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (معاونت قرآن و عترت) و سازمان تبلیغات اسلامی (سازمان دارالقرآن کریم). در هر دو دستگاه به این‌گونه ساختارهای مردمی مؤسسه قرآنی اطلاق می‌شود: در مجوزی که سازمان تبلیغات اسلامی صادر می‌کند تنها عنوان «مؤسسه قرآنی مردمی» مورد پذیرش است^۱ و در مجوزی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌کند عنوان «مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت»^۲ مورد قبول است. لازم به ذکر است که مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش مربوط به بودجه فعالیت‌های قرآنی در لایحه برنامه و بودجه ۱۳۹۲ به این مسئله اشاره و همان‌جا پیشنهاد کرده است که عنوان مؤسسات قرآنی جایگزین عنوان اشتباه دارالقرآن شود.^۳

با این حال در طول سال‌های گذشته در قوانین سنواتی بودجه هر جا تصمیم به حمایت از این مؤسسات بوده است از آنها به دارالقرآن تعبیر شده است و همین اشتباه باعث شده که فرآیند اجرایی و اداری شمول حمایت بر مؤسسات قرآنی دچار اختلال شود و عملاً بسیاری از مؤسسات قرآنی از این حمایت‌ها محروم بمانند. به طوری که در دولت گذشته مسئولین ذیربط و ادار به انجام مکاتبه در این زمینه شده‌اند.^۴

بنابراین حتماً لازم است دو اقدام فوری انجام شود: اولاً تمهیدی اندیشیده شود تا عنوان دارالقرآن که در متن قانون بودجه ۱۳۹۲ و پیش از آن مورد تصریح قرار گرفته مشمول مؤسسات قرآنی نیز شود. ثانیاً در لوایح یا طرح‌هایی که پس از این برای تصویب به مجلس تقدیم می‌شود هر جا عنوان دارالقرآن به کار رفته است و منظور مؤسسات، تشکل‌ها یا کانون‌های قرآنی بوده عنوان مؤسسات قرآنی (شامل مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت و مؤسسات مردمی قرآنی) جایگزین گردد.

جمع‌بندی

با توجه به توضیحاتی که داده شد، طرح استفساریه بند «۶۶» قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کشور مورد قبول و تأیید است. تنها پیشنهاد می‌شود بجای عبارت «مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت» در متن استفساریه از عبارت «تمامی مؤسسات قرآنی دارای مجوز از جمله مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت و مؤسسات قرآنی مردمی» استفاده شود تا تمامی نهادهای مورد نظر به صراحت در متن استفساریه آورده شود.

۱. رک: «آیین‌نامه تأسیس مؤسسات قرآنی مردمی» از مجموعه مقررات دارالقرآن کریم سازمان تبلیغات اسلامی، منبع پایگاه اینترنتی دارالقرآن کریم، آدرس لینک مرتب:

<http://www.telavat.com/ShowObject.aspx?id=21029>

۲. رک: پایگاه اینترنتی دبیرخانه صدور مجوز مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت کشور به آدرس: <http://www.quranmojavez.ir>

۳. رک: گزارش «بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۲ کشور: ۳۳. فعالیت‌های قرآنی» به شماره مسلسل ۱۲۸۹۷، اسفندماه ۱۳۹۱، ص ۱۱.

۴. رک: پیوست شماره ۱ تا ۳.

بِسْمِ اللَّهِ

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت حقوقی، امور مجلس و استانها

شماره: ۱۰۲۹۶
۷۷۴۱۹
تاریخ: ۰۹/۰۵/۲۰۲۴
پیوست: .....

**حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای محمدی
قائم مقام محترم وزیر در امور قرآنی**

باسلام

احتراماً، بازگشت به نامه شماره ۹۱/۲۰۵۴۳ مورخ ۹۱/۵/۴ درخصوص «درخواست بخشنامه جهت اجرای بند ۸۸ فصل پنجم موضوع فرهنگ اسلامی قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کشور مبنی بر رایگان بودن هزینه مصرفی و حق انشعاب آب و برق و گاز دارالقرآن ها» با توجه به اینکه در متن صریح قانون، اعمال بند مذکور به هیچ عنوان منوط به تدوین و ابلاغ دستورالعمل یا آیین نامه نشده است، دستگاه اجرایی مربوط، موظف به اجرای آن می باشد. از این رو با توجه به لازم الاجرا بودن قانون در صورت مواجهه با هرگونه عدم همکاری وفق متن قانون، مراتب به این دفتر اعلام تا پیگیری های لازم صورت پذیرد. ۴۰۵۴۸۴

با آرزوی توفیق الهی

احمدعلی محسن زاده

مدیر کل دفتر حقوقی و امور مالکیت معنوی

۹۱۰۲۴۱۸۵
۹۱۰۵۰۲۵

شماره.....
تاریخ.....
پهوست.....

تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر

«سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی»

دیسر مسائله
مرکز هماهنگی توسعه و تدوین
فعالیت های قرآنی در
شماره: ۹۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
تاریخ: ۹۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
پوست:

برادر گرامی جناب آقای مهندس نامجو

وزیر محترم نیرو

با سلام

احتراماً، همان گونه که استحضار دارید، با تأکیدات مقام معظم رهبری «مذطله العالی» در خصوص نشر و فراگیر شدن فرهنگ متعالی قرآن کریم، دولت نهم و دهم اهتمام خود را بر گسترش فرهنگ قرآنی و دینی راسخ تر نمود و مسئولان و دست‌اندرکاران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز تمامی توان خود را در ارتقای فرهنگ اسلامی به کار گرفتند، چنانکه رشد کمی و کیفی مؤسسات مردم‌نهاد که صرفاً با اهداف قرآن و عترت (ع) و توسط مرکز هماهنگی، توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی کشور هدایت، حمایت و نظارت می‌شود، فراگیر شدن قرآن‌آموزی، افزایش علاقه‌مندی به درک مفاهیم قرآنی و دین‌ها دست‌آورد فرهنگی دیگر، گواه این مدعاست.

با توجه به اینکه مؤسسات یادشده، با کمک مردم و خیرین و حمایت اندک دولت به فعالیت خود ادامه می‌دهند؛ تغییر هزینه‌های آب، برق و گاز، آن‌ها را با مشکلات مالی مواجه نموده است که در صورت عدم جبران، خسارات فرهنگی غیرقابل جبرانی را به همراه خواهد داشت، به طوری که تعطیل و نیمه‌فعال شدن آن‌ها دور از انتظار نیست.

از این رو، با توجه به اینکه بند ۸۸ از فصل پنجم قانون بودجه سال جاری، هزینه مصرفی و حق انشعاب برق، آب و گاز مساجد، حسینیه‌ها و دارالقرآن‌ها و نیز اماکن دینی مصرح در قانون اساسی را رایگان اعلام نموده است، خواهشمند است دستور فرمایید، شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه آن وزارت‌خانه در استان‌ها با مؤسسات قرآنی، همکاری لازم را به عمل آورند.

سید محمد حسینی

سر

۱۱۲۸۹۳۸
۹۱۹۱۵

رونوشت:

- برادر گرامی حجت‌الاسلام والمسلمین محمدی مشاور محترم وزیر و معاون امور قرآن و عترت برای اطلاع

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مرکز هماهنگی توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی کشور

بسمه تعالی

شماره: ۹۱۳۰۴۵۳۴

تاریخ: ۹۱/۷/۸

پیوست: .....

مدیران کل محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و مسئولان کمیته امور قرآنی استان‌ها

با سلام و تحیت

پیرو ماده ۸۸ از فصل پنجم قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مصوب مجلس شورای اسلامی مبنی بر رایگان بودن هزینه مصرفی و حق انشعاب برق، آب و گاز دارالقرآن‌ها (مؤسسات قرآنی) و نامه شماره ۱۰۲/۹۱/۷۷۴۱۹ مورخ ۹۱/۵/۲۴ مدیرکل محترم حقوقی و امور مالکیت معنوی وزارت متبوع، با توجه به اینکه در متن صریح قانون، اعمال بند یادشده به هیچ عنوان منوط به تدوین و ابلاغ دستورالعمل یا آیین‌نامه نشده است، دستگاه اجرایی مربوط (ادارات و شرکت های برق، آب و گاز) موظف به اجرای آن می‌باشد. لذا نظر به هزینه بالای موارد یاد شده و در مضیقه قرار داشتن مؤسسات قرآنی، مقتضی است دستور فرمایید مؤسسات ذینفع به نحو شایسته برای استفاده از این قانون راهنمایی شوند و در صورت بروز مشکل مراتب به این مرکز اعلام گردد تا به اداره کل حقوقی منعکس و رفع اشکال شود.

حمید محمدی

قائم مقام وزیر در امور قرآنی